

FASE 2: EEN OORDEEL VORMEN EN PRESENTEREN

DOELEN

- ✓ Een reeks reële situaties voorstellen evenals dilemma's met betrekking tot milieuverandering en migratie.
- ✓ Via een reeks van verschillende gevallen laten zien hoe verschillende gemeenschappen worden geconfronteerd met milieuveranderingen, de middelen die ze hebben (of niet hebben) om die veranderingen het hoofd te bieden en de gevolgen voor die gemeenschappen.
- ✓ Begrijpen hoe milieu- en klimaatverandering verschillende landen, gemeenschappen en mensen op verschillende manieren beïnvloeden en hoe juist daarom er zeer kwetsbare bevolkingsgroepen zijn.
- ✓ Ongelijkheid aanpakken in het licht van milieu- en klimaatverandering.
- ✓ Empathie trainen

Werkblad 3: Case studies

DOELEN

Met Echte situaties in verschillende gebieden uitleggen en studenten ermee confronteren, de context en de mensen die te maken hebben met milieuverandering en migratie. De methodologie moet de studenten helpen:

- ✓ Begrijpen dat milieu- en klimaatverandering verschillende landen, gemeenschappen en mensen op verschillende manieren beïnvloeden en dat er daarom zeer kwetsbare bevolkingsgroepen bestaan.
- ✓ Kennis maken met een reeks verschillende situaties en concrete voorbeelden die een completere visie zullen geven op hoe verschillende gemeenschappen worden geconfronteerd met milieuveranderingen, middelen die ze hebben (of niet hebben) om die veranderingen het hoofd te bieden, de gevolgen voor die gemeenschappen.
- ✓ De sociale vaardigheid van empathie ontwikkelen, die bestaat uit het weten hoe je in de schoenen van een ander kunt gaan staan.

Opwarmings-activiteit

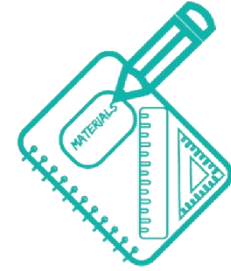

**OP WARM
ACTIVITEIT**

**VOORGESTELDE
TIJD**

7 minuten

**VOORGESTELDE
MATERIALEN**

✓ Een video dat
via internet
aan de groep
zal getoond
worden

STAPPEN

Speel de video "Beyond borders the threat of climate change" af die beschikbaar is op deze pagina:

<https://ejfoundation.org/films/p4>

Hoofdactiviteit: PUZZEL

HOOFDACTIVITEIT

VOORGESTELDE
TIJD

40 minuten

VOORGESTELDE
MATERIALEN

- ✓ Tekst in bijlage II
- ✓ Toegang tot internet om video's te bekijken in groep (minstens 5)

STAPPEN

Studenten worden verdeeld in 5 groepen. Elke groep werkt aan een van de casestudies die hieronder worden gepresenteerd (zie ook bijlage II). Elke student krijgt zijn/haar leesmateriaal. Na een persoonlijke leestijd komt de groep bij elkaar en bereiden ze een samenvatting van de casus voor om die voor de klas te presenteren. Deze samenvatting wordt op een poster weergegeven ter ondersteuning van de presentatie (15 minuten).

2

Elke groep presenteert de casus die ze hebben voorbereid voor de rest van de klas. Elke groep krijgt maximaal 5 minuten voor de presentatie. Leerlingen maken aantekeningen over overeenkomsten en verschillen tussen de casussen (25 minuten).

CASESTUDIES (BIJLAGE II)

- Arctische klimaatverandering en de bedreiging voor de Sami - cultuur.
- Verlies van land in Bangladesh.
- Klimaatverandering beïnvloedt de mensenrechten van migranten in de Sahel - zone.
- Afro-Amerikanen en arme vrouwen werden het zwaarst getroffen door de orkaan Katrina.
- Australische bosbranden

Sluiting: PUZZEL

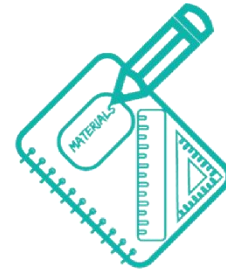

SLUITING ACTIVITEIT

VOORGESTELDE TIJD

10minuten

VOORGESTELDE MATERIALEN

- ✓ Posterpapier
- ✓ gekleurde viltstiften
- ✓ Ander basis schrijfgerief

STAPPEN

1

Elke groep moet de vraag beantwoorden: Wat is klimaat gerechtigheid? Enkele van de drijvende vragen kunnen zijn:

- Wat zijn de belangrijkste uitdagingen die klimaatverandering voor kwetsbare gemeenschappen veroorzaken? Wat zijn de oorzaken van deze uitdagingen? Welke situaties springen voor jou uit als het meest alarmerend en waarom?
- Welke rol speelt kwetsbaarheid/marginaliteit bij klimaatverplaatsing?
- Hoe tonen kwetsbare gemeenschappen veerkracht in het licht van klimaatverandering?
- Hoe zou je milieu/klimaat gerechtigheid definiëren?

- Wat zijn de meest invloedrijke factoren die bijdragen aan de beslissing, de mogelijkheid en de wil van mensen om te migreren?
- Als jij je in een van deze situaties zou bevinden, wat zou voor jou dan de grootste trigger zijn om te migreren?

2

Een poster ontwikkelen die de overeenkomsten tussen de casussen presenteert.

Wat is klimaat gerechtigheid?

Klimaatverandering, een inherent sociaal probleem, kan het dagelijks leven van iedereen op talloze manieren verstoren. Maar niet alle gevolgen van klimaatverandering ontstaan gelijk of zijn gelijk verdeeld. Van extreme weersomstandigheden tot een stijgende zeespiegel, de gevolgen van klimaatverandering hebben vaak gevolgen buiten elke proportie voor historisch gemarginaliseerde of achtergestelde gemeenschappen.

"Klimaat gerechtigheid" is niet alleen een term, het is veel meer dan dat, het is een beweging, die erkent dat klimaatverandering verschillende sociale, economische, volksgezondheids- en andere nadelige gevolgen kan hebben voor kansarme bevolkingsgroepen. Voorstanders van klimaat gerechtigheid streven ernaar om deze ongelijkheid frontaal aan te pakken door middel van mitigatie- en adaptatiestrategieën op de lange termijn.

Om de woorden van de Indiase activiste Disha Ravi te gebruiken.

"Klimaat gerechtigheid gaat over intersectionele gelijkheid. Het gaat om radicale inclusie van alle groepen mensen, zodat iedereen toegang krijgt

tot schone lucht, schoon voedsel en schoon water. Zoals een goede vriend altijd zegt 'klimaat gerechtigheid is niet alleen voor de rijken en de blanken'. Het is een strijd aan de zijde van diegenen die ontheemd zijn, van diegenen wier rivieren zijn vergiftigd, wier land is gestolen, die zien hoe hun huizen bij elk seizoen worden weggespoeld, en die vechten onvermoeibaar om wat fundamentele mensenrechten zijn.»

Werkblad 4: Dilemma's

DOELEN

Studenten confronteren met echte situaties en dilemma's met betrekking tot milieuverandering en migratie. De methodologie moet studenten helpen:

- ✓ de sociale vaardigheid "empathie" ontwikkelen, die bestaat uit weten hoe je jezelf in de plaats van een ander kunt verplaatsen.
- ✓ Conflicten, morele waarden en andere waarden herkennen.
- ✓ Onderscheid maken tussen de kwaliteit van meningen (of ze nu wel of niet in strijd zijn met mijn eigen mening)
- ✓ Onderscheid maken tussen waardeproblemen en problemen van technische aard.
- ✓ Onderscheid maken tussen waarden en belangen.
- ✓ Gebruik maken van dialoog om conflicten op te lossen.
- ✓ Onderscheid maken tussen morele principes die universaliseerbaar menselijke waarden kunnen geduid worden.
- ✓ Je eigen waardeschaal kennen, een hiërarchie ervan opstellen.
- ✓ Eigen gevoelens en emoties verwoorden
- ✓ Gekoppeld aan conflicten.

OPWARMINGSACTIVITEIT

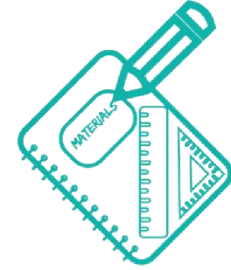

OP WARM
ACTIVITEIT

VOORGESTELDE
TIJD

6 minuten

VOORGESTELDE
MATERIALEN

✓ Video aan de
groep tonen
via internet

STAPPEN

1 Speel de volgende video af van 33´29" tot 39´25

<https://youtu.be/zbEnOYtsXHA?si=zHMrB-ljbSK92n2z&t=2012>

HOOFDACTIVITEIT: WAARDEN EN DILEMMA'S

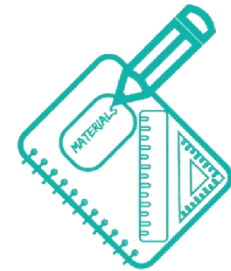

HOOFDACTIVITEIT

VOORGESTELDE
TIJD

35 minuten

VOORGESTELDE
MATERIALEN

✓ **Bijlage 3
teksten**

URRATSAK

Een **dilemma** is een situatie waarin een moeilijke keuze moet worden gemaakt tussen twee of meer alternatieven, vooral die met ongewenste gevolgen. Een moreel dilemma is een situatie waarin een moeilijke keuze moet worden gemaakt tussen twee manieren van handelen, die beide inhouden dat overtuigingen over wat goed of fout is, worden geschonden.

BELANGRIJK: In de onderstaande gevallen moeten niet alleen waarden maar ook belangen worden geïdentificeerd. Het idee is niet om de twee posities gelijkwaardig te maken, maar om te laten zien hoe het kiezen van de ene boven de andere impliceert dat je iets moet opofferen.

Leerlingen worden verdeeld in 4 groepen (of meer, als docenten en/of leerlingen meer dilemma's willen). Elke groep gaat aan de slag met een van de dilemma's hieronder.

Elk dilemma heeft minstens 2 kanten, standpunten of keuzes. Elke groep wordt in tweeën gedeeld, één voor elke "rol" die voor één van de "kanten" is geïdentificeerd. Elk team werkt aan de belangen, waarden en argumenten van de rol die ze hebben gekregen (10 minuten).

2

Elke groep kiest 2 leden (één van elke "kant") om een discussie/debat te voeren voor de klas, gebaseerd op de eerder gemaakte werkstukken. De rest van de klas kijkt, luistert en maakt aantekeningen over de belangrijkste waarden en belangen die door elke deelnemer van elk dilemma naar voren worden gebracht. Het wordt uitgevoerd als een rollenspel (zie Bijlage III).

De dilemma's zijn de volgende (zie Bijlage III voor de inhoud van elk dilemma):

- Reductie van uitlaat en recht op milieu
- Energietransities en opofferingszones
- Migreren of niet migreren als een cultuur wordt bedreigt of dreigt te verdwijnen
- Levensonderhoud in gevaar
- Klimaatvluchtelingen

Waarden kunnen worden gedefinieerd als de principes of de regels die de harmonie en de co-ëxistentie in de samenleving vergemakkelijken. Ze vormen het geheel van de deugden van een persoon om met zijn omgeving om te gaan en zich ertoe te verhouden. Menselijke waarden komen overeen met ethische, morele of sociale waarden, omdat ze het verschil aangeven tussen wat juist is en wat niet.

Belang heeft betrekking op de winst of het nut dat uit iets kan worden verkregen. In deze context is het begrip belang beperkter dan het begrip waarde. Soms kunnen onze belangen verschillen van onze waarden en zelfs tegenstrijdig zijn.

SLOT

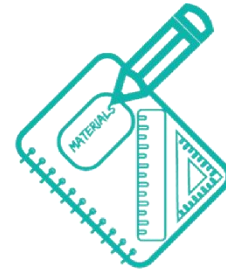

SLUITING ACTIVITEIT

VOORGESTELDE TIJD

10 minuten

VOORGESTELDE MATERIALEN

- ✓ Poster papier
- ✓ Gekleurde viltstiften
- ✓ Ander basis schrijfmateriaal

STAPPEN

Elke groep maakt een samenvatting van de belangrijkste belangen, belangrijkste waarden en belangrijkste argumenten die door elk deel in het morele dilemma zijn geïdentificeerd. Elke groep moet dan kiezen welke voor hen het meest overtuigend is en waarom.